

Matteüs 9:17 – vol worden van Jezus

- Lezing: Matteüs 9:9-17

⁹Toen Jezus van daar verderging, zag Hij bij het tolhuis een man zitten die Matteüs heette, en Hij zei tegen hem: 'Volg Mij.' Hij stond op en volgde Hem. ¹⁰Toen Hij in zijn huis aanlag voor de maaltijd, kwam er ook een groot aantal tollenaars en zondaars, die samen met Hem en zijn leerlingen aan de maaltijd deelnamen. ¹¹De farizeeën zagen dit en zeiden tegen zijn leerlingen: 'Waarom eet uw meester met tollenaars en zondaars?' ¹²Hij hoorde dit en gaf als antwoord: 'Gezonde mensen hebben geen dokter nodig, maar zieken wel. ¹³Overdenk eens goed wat dit wil zeggen: "Barmhartigheid wil Ik, geen offers." Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars.'

¹⁴Daarop kwamen de leerlingen van Johannes bij Hem en vroegen: 'Waarom vasten wij en de farizeeën wel regelmatig, en uw leerlingen niet?' ¹⁵Jezus antwoordde: 'Bruiloftsgasten kunnen toch niet treuren zolang de bruidegom bij hen is? Maar er komt een dag dat de bruidegom bij hen wordt weggehaald, dan zullen ze vasten. ¹⁶Niemand verستelt een oude mantel met een lap die nog niet gekrompen is. Want dan trekt de nieuwe lap de mantel kapot en wordt de scheur nog groter. ¹⁷Evenmin giet men jonge wijn in oude leren zakken. Anders scheuren de zakken, dan wordt de wijn verspild en gaan de zakken verloren. Maar gaat de jonge wijn in nieuwe zakken, dan blijven beide behouden.'

- Tekstlezing: Matteüs 9:17

¹⁷Evenmin giet men jonge wijn in oude leren zakken. Anders scheuren de zakken, dan wordt de wijn verspild en gaan de zakken verloren. Maar gaat de jonge wijn in nieuwe zakken, dan blijven beide behouden.'

- Preek

Lieve mensen,

Geniën spreken soms echt in raadselen. Ik zag vorig weekend eindelijk de documentaireserie over Johan Cruijff. Verlosser, wordt hij genoemd. El Salvador. Met de initialen J.C. En hij sprak in raadselen.

Slide: Je gaat het pas zien als je het doorhebt

Geen idee. Een andere uitspraak van hem:

Slide: De waarheid is nooit precies zoals je denkt dat hij zou zijn

En met die uitspraak zitten we meteen in onze tekst. Ik heb deze tekst een beetje random gekozen. Het is een soort tussenzondag voor me. Tussen Pasen en Pinksteren. En alle andere zondagen was al een thema voor. Het jaarthema. Maar vandaag kon ik dus uit *alle* Bijbelteksten kiezen. Hoe heb ik gekozen? Nou, ik heb mijn *Celtic Prayerbook* gepakt en tegen mezelf gezegd: de tekst die vandaag aan de beurt is om te lezen, daar ga ik over preken. En toen rolde dus Matteüs 9:17 er uit.

En ik *dacht* bij eerste lezing: dat is lekker simpel. We gebruiken wel eens de uitspraak: dat is oude wijn in nieuwe zakken. Dan gaat het bijvoorbeeld over het asielbeleid van kabinet Jetten, dat gelukkig in de Eerste Kamer gesneuveld is deze week. Want daar hadden ze niks aan veranderd. Het zijn nieuwe poppetjes, maar het beleid van Marjolein Faber zou worden uitgevoerd. Nieuwe zakken. Maar oude wijn. Nieuwe mensen, oud beleid.

En dat *lijkt* op de uitspraak van Jezus hier. Alleen is het net iets anders. En daardoor meteen ook veel ingewikkelder. Want wat bedoelt Jezus als Hij het heeft over wijnzakken? En wat is de wijn? Het was een heel gepuzzel. Ook vanwege de context. Zoals Cruijff zei: *de waarheid is nooit precies zoals je denkt dat hij zou zijn*.

...

Matteüs schrijft hier over zijn eigen roeping. Tollenaar is hij. Meestal geen goed volk. Maar toch roept Jezus hem. Volg mij. Jezus appelleert ergens aan. Is het de leegte, het doelloze van zijn bestaan? In ieder geval gaat hij er gretig op in. En als Jezus vervolgens bij hem komt eten, dan schuift zijn sociale kring aan. Tollenaars en zondaars.

Farizeeën hebben kritiek: dat zijn de verkeerde mensen. Daar moet je niet mee omgaan. Daar moet je niet mee eten. Maar juist voor *dé*ze mensen komt Jezus. En volgens mij gaat de gelijkenis van ons vers *hierover*.

Volgens mij is wat Peter met ons las als volgt opgebouwd:

Slide:

Jezus eet met tollenaars en zondaars

- Kritiek van Farizeeën op zijn gezelschap
- Kritiek van Johannes' leerlingen vanwege niet vasten
- Antwoord van Jezus op 2^e vraag: nieuwe lap op oud kleed
- Antwoord van Jezus op 1^e vraag: nieuwe wijn in nieuwe zakken

Het is een soort gekruiste beantwoording. Als volgt dus:

Slide:

Waarom ik dat denk is vanwege de laatste zin die we lazen:

Slide: Maar gaat de jonge wijn in nieuwe zakken, dan blijven beide behouden.

Als het hier om vormen zou gaan, zoals bijvoorbeeld vasten. En dat wordt door velen aangenomen, dat het over vormen gaat. Ook ik heb dat in een preek ooit gezegd (<https://waterpleinkerk.nl/wp-content/uploads/2021/01/Marcus-2-18-22-Fast-Food-preek.pdf>) Dan is de uitleg: het koninkrijk, het evangelie van Jezus is nieuwe wijn. En daar past een nieuwe vorm van geloven bij. Dus niet in je oude patronen blijven zitten. Je oude verwachtingspatronen. Nee: je vormen en je verwachtingen aanpassen. Dat lijkt te kloppen. Alleen met deze laatste zin kom ik dan niet uit.

Zeker: Jezus, zijn koninkrijk, dat is nieuw. Zijn evangelie is anders. Dat is inderdaad nieuwe wijn. En dat moet behouden blijven. Die nieuwe wijn moet de wereld over. Die moet niet verloren gaan. Maar de wijnzakken. *Dan blijven beide behouden.* Als de wijnzakken de vormen zouden zijn. De regels en gewoontes. Wat zou het Hem dan boeien of die behouden blijven!? Jezus is juist uit op het behoud van *mensen*. En dus worden met die wijnzakken volgens mij mensen bedoeld. En dan zijn de Farizeeën oude wijnzakken. En de mensen waarmee Jezus eet de nieuwe.

Wat is het kenmerk van het gezelschap van Jezus? Het zijn tollenaars en zondaars. Dat zijn mensen die overal bekend staan als de *losers*. Er wordt echt op ze neergekeken. Vandaar dat die Farizeeën ook zoveel kritiek hebben. Jezus eet met mensen die niks voorstellen.

Maar juist *die* mensen weten, dat ze moeten leven van genade. Dat ze niks aan te dragen hebben. Ze weten heus wel hoe er over hen gedacht wordt. En misschien hebben ze ook wel een hekel aan zichzelf. Wat stellen ze nou voor? Wat dragen ze nou bij aan de maatschappij? Ze komen met lege handen. Ze willen hun handen en hun harten helemaal laten vullen door het evangelie van Jezus. En zo zijn zij de nieuwe wijnzakken. Jezus krijgt alle ruimte. Omdat ze van zichzelf leeg en ontvankelijk zijn. Het evangelie gaat er in als koek. Als ... wijn.

Als je denkt dat je zelf gezond bent. Dan is er geen ruimte voor een arts in je leven. Die heb je niet per se nodig. Hooguit voor een pijnstillertje hier of een maagzuurremmer daar. Maar als je doodziek bent. Dan leg je heel je leven in handen van een arts. Je vertrouwt je lijf aan hem of haar toe. Zo komen deze tollenaars en zondaars bij Jezus. Helemaal vatbaar voor het evangelie.

Het koninkrijk van Jezus bruist en is vol leven. Het is een prachtig beeld hè. Een nieuwe wijnzak. Iemand die erg ontvankelijk is voor het evangelie. En dan vult die wijn alle hoeken en gaten van je leven. En er ontstaat groei. Want er zit rek in. In alle gebieden van je bestaan zit die wijn. Het evangelie, het koninkrijk heeft over alles iets te zeggen. Jezus is aanwezig in alle facetten van je leven. Neem je financiën: dat is een geestelijke zaak. Ook je bankrekening en je giftenpatroon horen bij het koninkrijk. De wijn bruist en tintelt. En vult alle hoeken van de wijnzak. Dat is de ruimte die Jezus in jouw leven wil innemen. Zodat je steeds voller wordt van Hem.

Ik voel me wel eens een oude zak. Omdat het geloof in Jezus zo gewoon is voor me. En gesetteld. Het nieuwtje is er vaak vanaf. En wil ik Hem echt in alle gebieden van mijn leven gezag geven? Dat Hij het voor het zeggen heeft? Of zit ik al te vast in mijn gewoontegeloof? En skip ik liever straks de gemeentevergadering, omdat ik er eigenlijk niet over na wil denken. Kijk, die farizeeërs hadden dat ook. Jezus inpassen in het bestaan dat je al leidt. Gelovig waren ze zeker. Maar er zat ook controle in. De grenzen waren duidelijk en de daarbinnen kun je nog wel bewegen. Maar als het evangelie er uit barst en nieuw leven zich aandient in Jezus. Ja, hoe reageer je dan? Het is voor mensen die al lang geloven zo gewoon geworden. Jezus is wel in je leven, maar vult Hij je bestaan ook? Ben ik een oude zak?

Wat dat betreft was het prachtig om bij de doop van 7 ex-moslims te zijn afgelopen Pasen. De blijdschap en het gevoel van bevrijding en verlossing was zo groot bij die mannen. Echt nieuwe wijnzakken, waarin het evangelie nog volop ruimte voor groei heeft. En dat hun leven zich naar het evangelie gaat zetten. Ze laten zich echt leiden door Jezus.

En dat is ook het toffe van omgaan met jongeren. Zo onbevangen als ze er in kunnen staan. Of neem de gesprekken met mensen op het Waterplein. In het kader van BuitenGewoon. Het is inspirerend om daar aan mee te doen. Omdat je dan soms ineens het evangelie door nieuwe ogen bekijkt. Hoe ongelooflijk diep de behoefte van ieder mens is aan gezien worden, aanvaard worden, welkom zijn. Diepe nood aan vergeving, genade, mildheid. En dat Jezus dat allemaal wil invullen. Het neemt nieuwe gelovigen zomaar helemaal in beslag.

En als je je dan, zoals ik, een oude zak voelt. Hoe kun je dan weer zo ontvankelijk en soepel worden als tollenaars en zondaars? Het lastig is: als je de Bijbeluitleggers leest, dan zie je dat niemand eigenlijk echt weet hoe het wijnprocédé in die tijd met dierenhuiden ging. Ik lees best wel veel aannames. En ze spreken elkaar na. Dus ik weet niet of wat ik ga zeggen echt klopt binnen het beeld. Maar ik vind het wel heel mooi gevonden. En het klopt in ieder geval met het koninkrijk.

Hoe kun je als oude zak weer soepel worden? Nou, allereerst door om te gaan met jongeren en nieuwe gelovigen. Dus daar zijn waar het evangelie tot leven komt. Maar ik las ook ergens: als een wijnzak wat hard en niet meer zo soepel was, dan kon je hem reinigen met water en insmeren met olie. En dan werd 'ie weer soepeler. Nou, dat vind ik prachtig gevonden. Water en olie zijn symbolen van de Geest van God. Dus voel je je een oude zak? Bid om de Geest. Komt de boodschap van Jezus niet meer zo binnen? Vraag de Geest of Hij je soepel en ontvankelijk wil maken. Het kan. Ik zie het aan onze oudere broers en zussen hier in de Waterpleinkerk. Die nog vol leven en beweging zijn. De Geest kan dat voor iedereen bewerken. Zoals Petrus ook zei met Pinksteren als hij de profeet Joël citeert:

Slide: 17 "Aan het einde der tijden, zegt God,

zal Ik mijn Geest uitgieten over al wat leeft.
Dan zullen jullie zonen en dochters profeteren,
jongeren zullen visioenen zien
en oude mensen dromen dromen.
¹⁸Ja, over al mijn dienaren en dienaressen
zal Ik in die tijd mijn Geest uitgieten,
zodat ze zullen profeteren.
(Handelingen 2)

De Geest vernieuwt je leven. Zodat je steeds meer vervuld raakt van Jezus en zijn koninkrijk. En dat je steeds meer doorkrijgt dat het is zoals Cruijff ooit zei: *de waarheid is nooit precies zoals je denkt dat hij zou zijn*. Laat je gedachten, je daden, je woorden en je gevoel vormen door het evangelie van Jezus in plaats van andersom. Dan blijf je een soepele en beweeglijke gelovige, die de boodschap van het koninkrijk in zich draagt. Dan groei je in genade. En deel je die uit onder de mensen die God op je weg plaatst. Als een goede wijn, die deze wereld mooier en vrolijker maakt.

Amen